

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชาของอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

นางสาวจรรยา ชูจันทร์ * นางวรรณิ์ จันทร์สว่าง **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชาของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ปฏิบัติงานจริงในปีงบประมาณ 2551 ไม่น้อยกว่า 6 เดือน

จำนวน 96 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และหาความเที่ยงด้วยการทดสอบซ้ำได้ค่าเปอร์เซ็นต์ความสอดคล้องของการวัดครั้งที่ 1 และ 2 ร้อยละ 73.31 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชาของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยรวมด้านโครงสร้าง และด้านผลลัพธ์อยู่ในระดับสูง ด้านกระบวนการอยู่ในระดับ ปานกลาง ปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอน มีดังนี้ 1) ภาระงานสอน ได้แก่ ภาระงานสอนที่เพิ่มขึ้น ความแตกต่างของภาระงานสอนในแต่ละภาคการศึกษา 2) การจัดสรรภาระงานสอน ได้แก่ ขาดการกระจายภาระงานสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ไม่ได้พิจารณาความรู้/ความสามารถของอาจารย์ในการจัดสรรภาระงานสอน 3) การจัดการ

เรียนการสอนรายวิชากลาง ได้แก่ คุณภาพการสอนลดลง มีความยุ่งยากในการประสานงาน ไม่มีความถนัดในรายวิชากลางที่ร่วมสอนและ 4) บรรยายภาคการปฏิบัติงานด้านการสอน ได้แก่ ไม่มั่นใจ/ไม่มีความสุข การช่วยเหลือเกื้อกูล/ความสามัคคี ปัญหาอุปสรรคด้านบริหารจัดการ มีดังนี้ 1) อัตรากำลัง ได้แก่ อาจารย์มีไม่เพียงพอ ธุรการภาควิชา 1 คน ไม่สามารถช่วยงานอาจารย์ได้ 2) การปฏิบัติงานของหัวหน้าภาควิชา ได้แก่ หัวหน้าภาควิชาเป็นเพียงผู้ประสานนโยบายระหว่างภาควิชากับคณะไม่ได้นำเป้าหมายที่ตั้งไว้มาบริหารจัดการให้เกิดผลลัพธ์และ 3) การบริหารงานภาควิชา ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างบุคคลเพิ่มขึ้น การช่วยเหลือกันและกันระหว่างภาควิชาลดลง

ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงาน มีดังนี้ 1) ด้านการจัดสรรภาระงาน ได้แก่ กระจายภาระงานสอนในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ให้ใกล้เคียงกัน กระจายภาระงานสอนรายวิชาทฤษฎีและรายปฏิบัติในสัดส่วนที่เหมาะสม 2) ด้านภาระงานรายวิชากลาง ได้แก่ ควรจัดรายวิชากลางให้เบ็ดเสร็จในภาควิชาใดภาควิชาหนึ่ง ควรจัดสรรภาระงานตามความถนัดของภาควิชา ควรมีการเตรียมผู้สอนในรายวิชากลาง และ 3) ด้านสิ่งสนับสนุนการสอน ได้แก่ กรณีมีการเปลี่ยนแปลงผู้สอนในรายวิชาต่างๆ ควรมีการเตรียมและพัฒนาอาจารย์ผู้สอนก่อน ควรมีอาจารย์อัตราจ้างมาช่วยสอน ควรมีการประสานงานกับแหล่งฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ครูพี่เลี้ยงล่วงหน้า ควรกำหนดมาตรการช่วยเหลือระหว่างภาควิชาให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การปรับโครงสร้างภาควิชาเป็น 7 ภาควิชา มีความเหมาะสมแต่คณะฯ ควรดำเนินการ

* ตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน

** ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์

ปรับปรุงในประเด็นดังนี้ การจัดสรรภาระงานสอนให้แก่ ภาควิชาและอาจารย์ การจัดหาและพัฒนาศักยภาพ ครูพี่เลี้ยง การควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชากลาง หลักเกณฑ์และแนวทางการช่วยเหลือ ระหว่างภาควิชาและการพัฒนาความรู้ความสามารถ ในบริหารเชิงรุกแก่หัวหน้าภาควิชา

Abstract

This descriptive research was aimed to determine the satisfaction level, problems and obstacles, as well as suggestions among Nursing faculty members toward the implementation of seven department administration model. The samples consisted of 64 nursing faculty members, Prince of Songkla University, who were on duty at least 6 months during the fiscal year 2007. Data were collected using a questionnaire which was validated by three experts and was tested for its reliability by test-retest method. The percent agreement of the two measures was 73.31%. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics and qualitative data were analyzed using content analysis.

The results revealed that satisfaction level of overall and the structure and outcome aspects were at a high level, whereas the process aspect was at a moderate level.

Problems and obstacles of teaching and learning aspects were 1) teaching workload e.g. the increasing of workload, the difference of workload in each semester 2) workload allocation e.g. lack of graduate workload allocation, no consideration of faculty academic background and potential in workload allocation 3) management of collaboration courses e.g. decreasing of teaching quality,

difficulty of coordinate, lack of collaboration course skill, and 4) teaching atmosphere e.g. lack of confidence, unhappy, decreasing of harmony.

Problems and obstacles of management aspects were 1) the number of staffs e.g. insufficient of instructors and clerk, 2) work operation of head of department e.g. head of department did not operate the set goals to achieve the outcomes 3) department administration e.g. increasing of personal conflict, decreasing of helping between the departments.

Suggestions obtained from the faculty members were 1) workload allocation e.g. equally allocating the workload between the first and second semester, allocating the workload of theory and practicum courses with appropriate proportion 2) collaboration course workload e.g. allocating workload according to the expertise of the department, preparing instructors for teaching the collaboration courses, and 3) teaching facilities e.g. preparing instructors before changing course's instructors, providing teaching assistants, coordinating in advance with the clinical settings regarding the preceptors, and determining obviously aid strategy among the departments.

Findings from the study indicated that the implementation of seven department administration model was appropriate for the faculty of nursing. However, several matters need to be improved which are workload allocation, preceptors provision and development, collaboration course quality control, criteria and aid strategy among departments, and administrative knowledge development for head of department.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมของประเทศ รัฐบาลจึงได้มีมาตรการเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายและการขยายตัวของกำลังคน เช่น มาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคคลภาครัฐ (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2543 ก) ยุทธศาสตร์การปรับขนาดกำลังคนภาครัฐ(สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2546) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงได้มีนโยบายให้คณะ/หน่วยงาน ปรับระบบบริหารจัดการงานช่วยอำนวยความสะดวก และงานช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการใหม่เป็นแบบรวมศูนย์รวมทั้งให้คณะ/หน่วยงานที่มีการแบ่งส่วนราชการเป็นภาควิชา หากมีความพร้อมที่จะรวมภาควิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน ให้สามารถดำเนินการเสนอมหาวิทยาลัยพิจารณา (กองแผนงาน, 2545) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้มีพิจารณาปรับโครงสร้างภาควิชา โดยใช้แนวคิดการรวมภาควิชาที่สอนในสาขาใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน เพื่อให้สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ จึงได้มีการปรับโครงสร้างภาควิชาจาก 8 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ภาควิชาการพยาบาลเบื้องต้น ภาควิชาการบริหารการศึกษาและ บริการการพยาบาล ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ และภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ เป็น 4 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ภาควิชาการพยาบาลสตรีและเด็ก ภาควิชาศาสตร์ประยุกต์ทางการพยาบาล และภาควิชาการพยาบาลชุมชนและสุขภาพจิต

การดำเนินงานภายใต้โครงสร้าง 4 ภาควิชาได้เริ่มในปีงบประมาณ 2549 ซึ่งเมื่อดำเนินการไปได้ระยะหนึ่ง พบว่า มีปัญหาทั้งในด้านการได้มาซึ่งหัวหน้าภาควิชา และการบริหารภาระงานสอน คณะฯ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อประเมินผลการปรับโครงสร้างภาควิชา ผลการประเมินได้ข้อสรุป ให้คณะฯ ดำเนินการปรับโครงสร้างภาควิชาต่อ โดยให้พิจารณาแนวทางการปรับโครงสร้างภาควิชา การพัฒนาภาควิชาและคณาจารย์อีกครั้งหนึ่ง

(งานแผน งบประมาณและสารสนเทศ, 2549 ก) คณะฯ จึงได้มีการจัดประชุมคณาจารย์ เรื่อง การปรับโครงสร้างภาควิชา ซึ่งผลจากการประชุมได้ข้อสรุปดังนี้ 1) ให้มีการปรับโครงสร้างภาควิชาใหม่ เป็น 7 ภาควิชาประกอบด้วย ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวช และผดุงครรภ์ ภาควิชาศาสตร์ประยุกต์ทางการพยาบาล แต่ให้ใช้ชื่อภาควิชาการบริหารการศึกษาพยาบาลและบริการการพยาบาล เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย และเปิดโอกาสให้คณาจารย์ที่สังกัดภาควิชาการพยาบาลเบื้องต้นเดิมและอาจารย์ที่บรรจุใหม่ แต่ยังไม่ได้สังกัดภาควิชาใดสมัครเข้าภาควิชาตามโครงสร้างภาควิชาใหม่ 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ภาระงาน คัดเลือกอาจารย์และจัดสรรคนเข้าภาควิชา เพื่อพิจารณาจัดสรรอาจารย์เข้าภาควิชาตามโครงสร้าง 7 ภาควิชา 3) การจัดการเรียนการสอนภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา ให้เริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2550 4) การนำเสนอต้นชี้วัดหลักและการรายงานผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดหลักในปีงบประมาณ 2550 ให้ดำเนินการภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา 5) การบริหารจัดการภาควิชาภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา ให้เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ 2550 ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2549 และ 6) การลาศึกษาต่อของอาจารย์ในปีการศึกษา 2550 ให้ดำเนินการภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา (งานแผน งบประมาณและสารสนเทศ, 2549 ข) การจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการภาควิชาภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา ได้ดำเนินการครบทั้งปีงบประมาณและปีการศึกษาแล้ว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชาของอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อเป็นการประเมินผลการปรับโครงสร้างภาควิชา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาการปรับปรุงโครงสร้าง และกระบวนการในการบริหารงานภาควิชาของคณะฯ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชาของอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชาของอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ปฏิบัติงานจริงในปีงบประมาณ 2551 ไม่น้อยกว่า 6 เดือน จำนวน 96 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสาร ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วยข้อความคำถาม จำนวน 9 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับอายุ สถานภาพสมรส คุณวุฒิการศึกษา ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งบริหาร ช่วงเวลาที่ปฏิบัติงาน ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานก่อนมีการปรับโครงสร้าง เป็น 4 ภาควิชา ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 4 ภาควิชา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากแนวคิดเชิงระบบขององค์การ (ศิริวรรณ และคณะ, 2545) แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ความพึงพอใจด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 7 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 15 ข้อ ด้านผลผลิต จำนวน 12 ข้อ และความพึงพอใจในภาพรวม จำนวน 1 ข้อ ข้อคำถามความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ โดยแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด

ส่วนข้อคำถามความพึงพอใจในภาพรวมให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวจาก 3 ตัวเลือก คือ มากขึ้น เท่าเดิม และลดลง พร้อมทั้งให้ระบุเหตุผล

การแปลผลคะแนนความพึงพอใจ คิดจากนำคะแนนความพึงพอใจทุกข้อมาหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาจัดระดับโดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ (ชูศรี, 2546) ด้วยการหาอันตรภาคชั้น โดยแบ่งความพึงพอใจ ออกเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา มีข้อความคำถาม จำนวน 2 ข้อ คือ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชาใน 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน และด้านบริหารจัดการ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงของเนื้อหาผู้วิจัย นำแบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือ จำนวน 1 ท่าน และอาจารย์พยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญด้านบริหาร จำนวน 2 ท่าน

2. การหาความเที่ยงผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้ในอาจารย์ จำนวน 8 ท่าน และนำไปหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีทดสอบซ้ำ (test-retest) ระยะห่างการวัดครั้งที่ 1 และ 2 เวลานาน 2 สัปดาห์ ได้ค่าเปอร์เซ็นต์ความสอดคล้องของการวัดครั้งที่ 1 และ 2 ร้อยละ 73.31

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามและใบพิทักษ์สิทธิให้กับกลุ่มตัวอย่างและขอความร่วมมือจากธุรการภาควิชารวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 64 ชุด คิดเป็นร้อยละ 68.08

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปลงรหัส

และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ
2. ข้อมูลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการทำงาน ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

6. การเสนอผลการวิจัย

ข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามนำมาเสนอในรูปของความเรียงประกอบตาราง ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีอายุมากกว่า 50 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 45.3) รองลงมา อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 40.6) มีสถานภาพสมรสคู่มากที่สุด (ร้อยละ 53.1) และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทมากที่สุด (ร้อยละ 57.8) รองลงมา เป็นระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 42.2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ (ร้อยละ 89.1) มีตำแหน่งทางวิชาการ (ร้อยละ 67.2) และได้ปฏิบัติงานที่คณะก่อนมีการปรับโครงสร้างภาควิชาเป็น 4 ภาควิชา (ร้อยละ 87.5) สำหรับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานก่อนมีการปรับโครงสร้างภาควิชาเป็น 4 ภาควิชา พบว่า อยู่ในระดับมาก มากที่สุด (ร้อยละ 44.6) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 33.9) ส่วนความพึงพอใจในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 4 ภาควิชา พบว่า อยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด (ร้อยละ 37.7) รองลงมาอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 22.9)

2. ความความพึงพอใจในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชาของอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชาของอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยรวม ด้านโครงสร้าง และด้านผลลัพธ์อยู่ในระดับสูง ยกเว้นด้านกระบวนการอยู่ในระดับปานกลาง

2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชาของอาจารย์ จำแนกตามภาควิชาพบว่า 4 ภาควิชา คือ ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสูติ - นรีเวชผดุงครรภ์และภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ และความพึงพอใจทั้งโดยรวม ด้านโครงสร้าง ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์อยู่ในระดับสูง ส่วนภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ความพึงพอใจโดยรวม ด้านโครงสร้าง และด้านผลลัพธ์อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านกระบวนการอยู่ในระดับปานกลาง และ 2 ภาควิชา คือ ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช และภาควิชาการบริหารการศึกษาและบริการการพยาบาล ความพึงพอใจโดยรวม ด้านโครงสร้างและด้านกระบวนการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านผลลัพธ์อยู่ในระดับสูง

3) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา จำแนกตามรายด้านเป็นรายข้อ พบว่า ด้านโครงสร้าง ข้อความสอดคล้องของรายวิชาที่สอนกับความรู้ความสามารถและประสบการณ์มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด และข้อรายวิชากลางที่ภาควิชาพร้อมสอนมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านกระบวนการ ข้อการพัฒนาตนเองในด้านการเรียนรู้และประสบการณ์มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดและข้อการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านผลลัพธ์ ข้อการได้รับความเชื่อถือในการสอนจากนักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดและข้อผลการดำเนินงานของภาควิชาตามดัชนีชี้วัดหลักด้านวิจัย/บัณฑิตศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

4) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา ด้านการเรียนการสอนมีดังนี้ 1) ภาระงานสอน ได้แก่ ภาระงานสอนที่เพิ่มขึ้น ความแตกต่างของภาระงานสอนในแต่ละภาคการศึกษา สอนมากแต่ได้ภาระงานน้อย 2) การจัดสรรภาระงานสอน ได้แก่ ขาดการกระจายภาระงานสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ไม่ได้พิจารณาความรู้/ความสามารถของอาจารย์ในการจัดสรรภาระงานสอน มีความยุ่งยากในการจัดสรรภาระงานสอนรายวิชาปฏิบัติแก่อาจารย์จากการกำหนดสัดส่วนอาจารย์:นักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงผู้สอนบ่อยสอนใน

บางวิชาที่ขาดความเชี่ยวชาญ 3) การจัดการเรียนการสอน รายวิชากลาง ได้แก่ คุณภาพการสอนลดลง มีความยุ่งยาก ในการประสานงาน ไม่มีความถนัดในรายวิชากลางที่ ร่วมสอน และ 4) บรรยากาศการปฏิบัติงานด้านการสอน ได้แก่ ไม่มั่นใจ/ไม่มีความสุข การช่วยเหลือเกื้อกูล/ ความสามัคคีลดลง บรรยากาศวิชาการลดลง ขาดการทำงานเชิงรุก เกิดความเหนื่อยล้า มีข้อจำกัดในการพัฒนา อาจารย์/จัดกิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

5) ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานภายใต้ โครงสร้าง 7 ภาควิชาด้านบริหารจัดการ มีดังนี้ 1) อัตรากำลัง ได้แก่ อาจารย์ไม่เพียงพอ ธุรการภาควิชา 1 คน ไม่สามารถช่วยงานอาจารย์ได้ ไม่ได้อัตราทดแทน อาจารย์ที่ลาออก 2) การปฏิบัติงานของหัวหน้าภาควิชา ได้แก่ หัวหน้าภาควิชาเป็นเพียงผู้ประสานนโยบายระหว่าง ภาควิชากับคณะ ไม่ได้นำเป้าหมายที่ตั้งไว้มาบริหารจัดการ ให้เกิดผลลัพธ์ และ 3) การบริหารงานภาควิชา ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างบุคคลเพิ่มขึ้น การช่วยเหลือกันและ กันระหว่างภาควิชาลดลง การดำเนินงานให้บรรลุดัชนีชี้วัดหลักในบางด้านทำได้ยาก การบริหารงานอยู่ภายใต้ อำนาจของคนในภาควิชาที่คนเกรงกลัว มีความไม่แน่นอน เนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติตามมติที่ประชุมภาควิชา ไม่สามารถ จัดสรรภาระงานให้แก่อาจารย์ที่อ้างว่ามีปัญหาสุขภาพได้

6) ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา มีดังนี้ 1) ด้านการจัดสรรภาระงาน ได้แก่ กระจายภาระงานสอนในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ให้ใกล้เคียงกัน กระจายภาระงานสอนรายวิชาทฤษฎีและ รายปฏิบัติในสัดส่วนที่เหมาะสม เกื้อภาระงานอย่างเป็นธรรม กระจายภาระงานให้อาจารย์แต่ละคนตามตำแหน่ง ทางวิชาการ 2) ด้านภาระงานรายวิชากลาง ได้แก่ ควร จัดรายวิชากลางให้เบ็ดเสร็จในภาควิชาใดภาควิชาหนึ่ง ควรจัดสรรภาระงานตามความถนัดของภาควิชา ควรมีการ เตรียมผู้สอนในรายวิชากลาง ควรแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ในรายวิชากลางอย่างสมดุลและสร้างความร่วมมือ ความ ผูกพัน ความสามัคคี และ 3) ด้านสิ่งสนับสนุนการสอน ได้แก่ กรณีมีการเปลี่ยนแปลงผู้สอนในรายวิชาต่างๆ ควร มีการเตรียมและพัฒนาอาจารย์ผู้สอนก่อน ควรมีอาจารย์

อัตราจ้างมาช่วยสอน ควรมีการประสานงานกับแหล่ง ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ครูพี่เลี้ยงล่วงหน้า ควรกำหนด มาตรการช่วยเหลือระหว่างภาควิชาให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชา ของอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยรวม ด้านโครงสร้าง และด้านผลลัพธ์อยู่ในระดับสูงส่วนด้าน ภาระงานอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรมีบริหารงาน ภายใต้โครงสร้าง 7 ภาควิชาต่อไป แต่ควรมีการปรับปรุง การบริหารจัดการ ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบปัญหาความแตกต่างของ ภาระงานสอนในแต่ละภาคการศึกษา มีความยุ่งยากใน การจัดสรรภาระงานสอนรายวิชาปฏิบัติแก่อาจารย์ตาม สัดส่วนอาจารย์-นักศึกษาที่กำหนด ดังนั้น ในการจัดตาราง หมุนเวียนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาชั้นปีที่ 2-3 ควรจัด ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติต่อเนื่องทั้งปี เพื่อช่วยกระจายภาระ งานสอนของภาควิชา และช่วยให้จำนวนอาจารย์ผู้สอนใน แต่ละสัปดาห์ไม่มากเกินไป

2. ผลการศึกษาพบปัญหาภาระงานสอน ที่เพิ่มขึ้น อาจารย์ไม่เพียงพอมีความเหนื่อยล้ามีข้อ จำกัดในการพัฒนาตนเองและค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจ ข้อผลการดำเนินงานของภาควิชาตามดัชนีชี้วัดหลัก ด้านวิจัย/บัณฑิตศึกษาน้อยที่สุด ดังนั้น ควรผลักดัน โครงการครูพี่เลี้ยงให้สามารถปฏิบัติได้โดยเร็ว กำหนด มาตรการต่างๆเพื่อช่วยผลักดันงานวิจัยของอาจารย์และ บัณฑิตศึกษา

3. ผลการศึกษาพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจข้อรายวิชากลางที่ภาควิชาฯร่วมสอนน้อย ที่สุด และพบว่ามีปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา กลาง ได้แก่ คุณภาพการสอนลดลง มีความยุ่งยาก ในการประสานงาน ไม่มีความถนัดในรายวิชากลางที่ร่วมสอน ดังนั้น ควรกำหนดระยะเวลาในการทำหน้าที่ผู้ประสานงาน หลักในรายวิชากลางเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง ควรกำหนด คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนในรายวิชากลางที่เป็นรายวิชา

ปฏิบัติ ภาควิชาที่ร่วมสอนควรกำหนดที่อาจารย์สอน รายวิชากลางของภาควิชา เพื่อให้มีความต่อเนื่องของ อาจารย์ผู้สอน

4. ผลการศึกษาพบปัญหาขาดการกระจาย ภาระงานสอนในระดับบัณฑิตศึกษาจึงควรกำหนด คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่างๆ ของคณะ และให้ภาควิชามีส่วนร่วมพิจารณาชื่ออาจารย์ผู้สอน นอกจากนี้ส่วนกลางและภาควิชาควรร่วมกันวางแผนและ พัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ให้มีคุณสมบัติมีความรู้ความสามารถ เพื่อสอนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอน รายวิชาแกน

5. ผลการศึกษาพบปัญหาการช่วยเหลือกันและ กันระหว่างภาควิชาลดลง จึงควรมีการกำหนดแนวปฏิบัติ ที่ชัดเจนในการช่วยเหลือกันระหว่างภาควิชาในการช่วยสอน

6. ผลการศึกษาพบปัญหาธุรการภาควิชา 1 คน ไม่สามารถช่วยงานอาจารย์ได้ จึงควรสร้างความชัดเจนใน ภาระงานของธุรการภาควิชาให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และ พิจารณาการถ่ายโอนงานบางอย่างของธุรการภาควิชาให้ กับส่วนกลางและหรือจ้างบุคคล/ภายนอกดำเนินการแทน

7. ผลการศึกษาพบปัญหาการปฏิบัติงานของ หัวหน้าภาควิชา ได้แก่ หัวหน้าภาควิชาเป็นเพียงผู้ประสาน นโยบายระหว่างภาควิชากับคณะ ไม่ได้นำเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาบริหารจัดการให้เกิดผลลัพธ์ จึงควรจัดอบรมหลักสูตร การบริหารงานภาควิชาให้แก่หัวหน้าภาควิชา

8. ผลการศึกษาพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความ พึงพอใจต่อการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนน้อยที่สุด จึงควร มีการปรับปรุงแบบประเมิน หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินผล การปฏิบัติงานของข้าราชการสายวิชาการของคณะ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จไม่ได้ หากไม่ได้รับความ ร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่าง ทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถาม ขอขอบพระคุณหัวหน้าภาควิชาและธุรการ ภาควิชาทุกภาควิชา ที่ให้ความร่วมมือในการติดตาม แบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้

ในโอกาสนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่าน ที่กรุณาช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใน การวิจัย ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยะนุช จิตตุนนท์ ที่ช่วยเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณคณะพยาบาลศาสตร์ ที่ได้ให้การสนับสนุน ทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ลดาว์วัลย์ ประทีป ชัยกูร คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ที่ให้คำแนะนำด้วยความ เอื้ออาทรตลอดมา และให้โอกาสผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมีความตั้งใจและมุ่งมั่นทำ การวิจัยได้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

บรรณานุกรม

1. กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2545). ที่ มอ. 032/; 012. *หนังสือราชการเรื่องมาตรการปรับ โครงสร้างกำลังคนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีพ.ศ.2545-2547*. 29 มกราคม 2545
2. งานแผน งบประมาณและสารสนเทศ คณะพยาบาล ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2549 ก). ที่ มอ.605/- *หนังสือราชการเรื่องรายงานการประเมิน ผลการยุบรวมภาควิชา*. 7 มีนาคม 2549.
3. งานแผน งบประมาณและสารสนเทศ คณะพยาบาล ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2549 ข). *การปรับโครงสร้างภาควิชา*. 17 พฤศจิกายน 2549.
4. ชูศรี วงศ์รัตน์. (2546) *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์.
5. ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิติ, ลัทธกาล ศรีวะ รมย์, สุดา สุวรรณภิญโญ และชวลิต ประภาวนนท์. (2545). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมสารจำกัด.
6. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2546). ที่ นร.(คปร.) 1009.1/749. *หนังสือราชการ เรื่อง การ ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องยุทธศาสตร์การ ปรับขนาดกำลังคนภาครัฐ*. 10 ตุลาคม 2546.

7. สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2543 ก). ที่ นร.
0205/ว 87. หนังสือราชการเรื่องมาตรการจำกัดค่าใช้จ่าย
ด้านบุคลากร. 7 กรกฎาคม 2543.